

שלחו להדפסה

גודל פונט

ספורט ופוליטיקה

עסקי ספורט

שקוף שזה לא שקוף

הרשויות מדברות על אלימות של אוהדים ולא שמות לב שדווקא בעלי הקבוצות הם האלימים. הרשויות מקשקות על פתרונות בלי לדבר עם האוהדים. הרשויות עושות הרבה רוח, אבל לא עושות דבר כדי לשנות באופן מהותי כדורגל שמתנהל גרוע

אוריאל דסקל

10:06, 20.03.12

מצאו את ההבדלים. השנה בגרמניה נרשם [מספר שיא של אירועים אלימים במגרשי הכדורגל](#). בהתאחדות הכדורגל הגרמנית (DFB) החליטו לפעול, ונשיא ההתאחדות היוצא תיאו צוואנציגר הכריז: "מניעת האלימות מתחילה בחינוך ובפרויקטים משותפים עם האוהדים". שר הפנים האנס פטר פרידריך אמר: "הדיאלוג עם האוהדים הוא המפתח למניעת אלימות". רינהארד ראובל, נשיא ליגת הכדורגל של גרמניה (DFL), הוסיף: "חשוב מאוד לדבר עם האוהדים ולא על האוהדים".

ובישראל? על פי יוזמה חדשה של ח"כ אלכס מילר מישראל ביתנו, השר לביטחון פנים יוכל להורות על מעצר מינהלי של אוהד כדורגל שקיים חשש כי הוא עלול להתפרע במשחק קבוצתו. על פי ההצעה המשטרה תוכל לעצור אוהד כזה מבלי להביאו בפני שופט. [אבי לוזון, יו"ר ההתאחדות לכדורגל](#), גם עשה משהו ונפגש עם רב ניצב יוחנן דיניו. לאחר מכן דאג להוציא הודעה לתקשורת + תמונה. התזמון לא מפתיע. יום לפני ועדה מיוחדת בכנסת שדנה באלימות בספורט.

מעניין להשוות את דבריו של תיאו צוואנציגר ללוזון. בעוד שהגרמני דיבר על שיתוף האוהדים, בהודעה לעיתונות של לוזון דובר על "לתת דגש וליישם את אכיפת החוק למניעת אלימות בספורט כנגד אותם אוהדים אלימים שמלכלכים את הכדורגל בישראל". האוהדים, [אתם אנשים שבלעדיהם אין כדורגל מקצועי](#), ושכל קבוצה חייבת אותם בשביל הכנסות והצדקה קיומית, כמעט לא הזכירו על ידי כבוד היו"ר.

ובכלל, האווירה היא שהרשויות לא ממש מתלהבות מהתעסקות באנשים האלה שאוהבים קבוצות כדורגל. בכיר במשרד הפנים אף ציין בפני אחד מאנשי "היציע", [ארגון אוהדי הכדורגל בישראל](#), "היה עדיף שלא הייתם קיימים".

להזכירכם: קבוצת כדורגל מקצועית בלי אוהדים היא [קבוצה ללא זכות קיום](#).

ברוח הזו, לימור לבנת, שרת הספורט, כינתה את זריקת מקלות הפלסטיק והמצתים על ידי אוהדי הפועל כ"פיגוע ספורטיבי" (צריך רק לראות [מה קרה בדרכי היווני בין אולימפיאקוס לפנאטיניקוס כדי להיכנס לפרופורציות](#)), ודרשה מההתאחדות לכדורגל לעשות משהו בנידון. תגובה תקיפה כזאת לא נרשמה על המקרה האלים, לכאורה, בחצר ביתו של אלי טביב, שבו נפגעה אוזנו של קטין בצורה קשה. גם לא נשמעה תגובתה על הפיגועים הספורטיביים הגדולים יותר: דעיכתה של הפועל פ"ת לאחר שנים של ניהול לא תקין, קריסתה של בית"ר ירושלים והשתלטות עוינת על הפועל ת"א.

הכל יופי-טופי

אם תשאלו את אבי לוזון, הכדורגל מתנהל בשקיפות - הבקרה התקציבית עושה את העבודה שלה יופי-טופי (אגב, אנשי הבקרה בעצמם הודו כי הם לא יכולים לשלוט על הכספים ברגע שהם יוצאים מהמועדון), ואנשי משרד הספורט דיברו בוועדת הכנסת על "פרויקטים חינוכיים" שאוטוטו יוצאים לדרך. בוועדת הכנסת אתמול דיבר [איתמר צ'זיק](#), [מנכ"ל מכבי חיפה](#), וציין כי צריך להפעיל ענישה פרטנית על אוהדים מתפרעים ולא לפגוע בקבוצות שלמות. אבל גם זה לא יפתור את הבעיות האלימות. רק שינוי מהותי, כוללני ומערכתי ישקם את הכדורגל הישראלי.

ולגברת לבנת, שלא היתה בוועידה אתמול בגלל מחויבויות מוקדמת לפסטיבל סרטים בחו"ל, יש כיום הזדמנות להחליף דיסק. להשפיע באופן חיובי ודראסטי על האופן שבו הספורט כאן מנוהל - שהרי הניהול הוא זה שהוביל אותו לשפל של "משחק עונה" מול 1,300 אוהדים.

שקיפות או נמות

בכנסת עובדים כיום על הצעת חוק חדשה שזכתה לכינוי "[חוק השקיפות](#)". את ההצעה יזם ארגון "היציע" שהקימו אוהדי הקבוצות בישראל יחד עם עו"ד דור ליאונד, חברי הכנסת איתן כבל (עבודה), שי חרמש (קדימה), יריב לוין (ליכוד) ודב חנין (חד"ש). את הצעת החוק ינסו להעביר במושב הקיץ. יריב לוין אומר: "ההצעה הזו, שמקבלת תמיכה מכל הסיעות, היא לא הפתרון לכל התחלואים של הכדורגל. בזה אנחנו לא מסיימים את כל מה שצריך לעשות, אבל בעיקרון היא מנסה לקבע את העיקרון שקבוצות הספורט שייכות לאוהדים ולהכניס שני פרמטרים: הראשון, שקיפות של ההתנהלות הכספית של הקבוצות - דין וחשבון ציבורי אמיתי. לא לחכות שהפועל פ"ת תקרוס כדי לגלות שהיתה שם בעיה. הסעיף הזה מאוד מוצדק כי בכל קבוצה יש המון כסף ציבורי. הפרמטר השני של ההצעה הוא שיתוף אוהדים נבחרים דמוקרטיית בהנהלות הקבוצות".

לפי לוין, ואגב, לפי מחקרים רבים, שקיפות של התנהלות תעזור במניעות אלימות. "אם הדברים יהיו פתוחים וגלויים, התסכול של הקהל יהיה הרבה יותר נמוך ויהיה גם שיתוף פעולה טוב יותר עם הקהל".

לוין טוען כי ההצעה יכולה לשנות את פני הכדורגל הישראלי, אבל המפתח מבחינת החוק הוא [שמשרד הספורט](#) יתמוך בה. "ברגע שהם יקבלו את ההצעה, האיגודים עצמם יעשו הכל כדי לשנות את עצמם ולהיות שקופים".

בעד שקיפות אבל...

במשרד הספורט מדגישים כי הם בעד שקיפות, פועלים למען שקיפות, ואפילו בקוד האתי שלהם מדובר על שקיפות. בפברואר השנה שלח ד"ר [אורי שפר](#), ראש מינהל הספורט, מכתב לארגון "היציע", על כך שבמשרד דנים ותומכים בנושא השקיפות. מבחינת ההתאחדות לכדורגל? "עדיין לא גובשה עמדה", נמסר מההתאחדות. "אנחנו זקוקים ליותר זמן כדי לדון בחוק עם כל הגורמים הרלבנטיים, ורק לאחר מכן יהיה אפשר להתייחס למה הם הדברים החיוביים בחוק ומה החיוביים פחות".

החשש של לוין הוא שיקרה מה שקרה בהצעת החוק הקודמת שלו הנוגעת לספורט - משרד הספורט יירט אותה מסיבות פוליטיות: "היתה לי ולדב חנין הצעת חוק שלפיה לא תהיה הגבלה על [כרטיסי ילד במגרשי הכדורגל](#). הרי איזו סיבה יש לא למכור לילד כרטיס בהנחה? למה ילד משלם פחות על כרטיס לאוטובוס אבל יש הגבלה על הכרטיסים המוקצים עבורו למגרש כדורגל?". לפי לוין, "משרד הספורט קיבל את ההצעה, אבל לאחר מכן התנגד לה במצוות האיגודים וההתאחדויות". החשש שלו הוא שזה מה שיקרה לחוק השקיפות. "אילו האיגודים וההתאחדויות היו יודעים שמשרד הספורט בעד החוק הזה, הם היו מקדמים את השקיפות בעצמם. במשרד הספורט מאוד סימפטיים

בדיבורים, אבל מאוד בעייתיים בקבלת ההחלטות".

במשרד הספורט דוחים את הטענות ומציינים שהחוק בכלל לא הגיע לוועדת השרים ולא דנו בו. דבר שנראה מוזר מאוד, מאחר שמדובר בחוק מהותי שעשוי לשנות את פני הספורט ויהיו לו השלכות כלכליות וחברתיות אדירות. בכל מקרה, במידה והצעת חוק השקיפות תעלה לוועדת שרים לחקיקה ביום ראשון, היא תועבר למשרד ביום חמישי.

"המצב היום הוא שלבעלים של קבוצה יש יכולת לעשות מה שהוא רוצה איתה. הוא לוקח נכס ציבורי ורוכש זכות לנהל אותו, אבל בעצמו רוכש גם זכות לחסל אותו", אומר לוין. "הוא יכול לעשות מה שהוא רוצה עם הקבוצה הזאת ללא ביקורת. להחליף צבעים, להחליף שם, אפילו להעביר לעיר אחרת".

האם יש כאן התערבות ממשלתית ואופ"א לא תתנגד להצעת החוק? "להתאחדויות תמיד נוח לזרוק את משפט המחץ של 'זרקו אותנו מאופ"א' אם הממשלה תתערב בהחלטותיה", אומר לוין. "אבל זה רק כי להתאחדות מאוד נוח לפעול כיום באופן שבו היא פועלת - מבלי הדרישה לפעול בשקיפות".

יש מה להסתיר?

זוהי מחזיר אותנו לאלימות. האלימות היא רק סימפטום לבעיה הרבה יותר עמוקה - [חוסר אמון מוחלט בין הציבור לבין הכדורגל](#) ורשויות הכדורגל בישראל. חוסר אמון ובעיית תדמית, אגב, שהוכחו בסקרים שערכו בהתאחדות לכדורגל (ולא מעוניינת לפרסמם). אפשר "לטפל" באלימות על ידי דפיקה על שולחנות בוועדות וצעדים מחמירים נגד אוהדים, אבל אין כאן תיקון של משהו. אנשים בישראל מאבדים עניין בכדורגל: הם מגיעים פחות למגרשים וצופים פחות בטלוויזיה. וזה בגלל ניהול גרוע של ההתאחדות והקבוצות, שמתנהלות בשקיפות מינימלית.

חוק השקיפות יפתח את הכדורגל לביקורת חיצונית. המהלך יכאב לכדורגל הישראלי, אבל מתוך הכאבים הללו עשוי לצמוח כאן כדורגל חדש, פתוח ונקי. אין להתאחדות לכדורגל או למשרד הספורט שום סיבה להתנגד לשקיפות. אלא אם כן יש להם משהו להסתיר.